

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS VALSTYBĖS TURTO FONDAS VALDYMO TOBULINIMO

2003-03-21 Nr. 2030-15
Vilnius

I. ĮVADAS

Lietuvos Respublikos Seimas 2002-11-05 nutarimo Nr. IX-1179 3 straipsniu įpareigojo Valstybės kontrolę pateikti Seimui valstybės įmonės Valstybės turto fondas valdymo tobulinimo koncepciją. Valstybės kontrolierius, vykdydamas minėtą nutarimą, 2003-01-02 įsakymu Nr. V-1 sudarė darbo grupę, kuri turėjo atlikti valstybinį veiklos auditą valstybės įmonėje Valstybės turto fondas (toliau – Turto fondas). Pagal Veiklos audito 3-ojo departamento direktorės R. Masiulionienės 2002-12-31 pavedimą Nr. 2030-15, Veiklos audito 3-ojo departamento valstybiniai auditoriai D. Žalalis ir L. Bužinskienė Turto fonde atliko valstybinį veiklos auditą.

Valstybinio audito tikslai - tikimasi, kad teisės aktų analizė leis tiksliau įvertinti:

- Turto fondo veiklą bei jos tobulinimo galimybes,
- Turto fondo vykdomų funkcijų veiksmingumą ir efektyvumą,
- informacijos teikimo apie privatizavimo procesą skaidrumą,
- atskaitomybę, suteikiant visuomenei platesnio pobūdžio informaciją apie Turto fondo veiklą ir jo rezultatus.

Šiuo veiklos auditu nebuvo siekiama įvertinti visą audituojamo subjekto viešojo ir vidaus administravimo veiklą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu bei atskleisti visas veiklos tobulinimo galimybes. Apsiribota aktualiausių Turto fondo veiklos problemų vertinimu, siekiant nusistatyti tikslų, kad būtų galima Seimui pateikti Valstybės kontrolės nuomonę dėl Turto fondo valdymo tobulinimo.

1. Audituojamas subjektas

Turto fondo kodas – 1007315, buveinė – Vilniaus g. 16, Vilnius, steigėja – Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Turto fondo įstatinį kapitalą 2002-12-31 sudarė 6807860 Lt.

Turto fondas įregistruotas 1998-04-01 ir veikia pagal Valstybės turto fondo, Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymus, Vyriausybės nutarimus, kitus teisės aktus ir Turto fondo įstatus.

Pagrindinės Turto fondo funkcijos nustatytos Valstybės turto fondo, Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymuose bei Turto fondo įstatuose.

Audituojamuoju laikotarpiu dirbo ir buvo atsakingi: Turto fondo generalinis direktorius iki 2000-11-09 - Stasys Vaitkevičius, nuo 2000-11-20 - Povilas Milašauskas, vyriausioji finansininkė - Silva Rimšalienė.

2. Subjekto išorės auditas

UAB “Finansinis auditas”atliko Turto fondo 2002-12-31 balanso ir susijusių 2002 metų pelno (nuostolio) ataskaitos, aiškinamojo rašto bei piniginių srautų ataskaitų auditą. Auditoriaus 2003-02-17 išvadoje teigiama, kad Turto fondo finansinė atskaitomybė visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi 2002-12-31 finansinę būklę.

3. Audito mastas

Auditas pradėtas 2003-01-02, baigtas 2003-03-14. Audituojamas laikotarpis – 1999, 2000, 2001, 2002 metai. Turto fondas savo veiklą pradėjo nuo 1998 metų kovo mėnesio. Turto fondo 1998 metų veiklos rezultatai ataskaitoje neanalizuojami.

4. Audito įrodymai

Informacija, kuria grindžiamos išvados:

- Teisės aktai, reglamentuojantys Turto fondo veiklą, privatizavimo procesą, atstovavimą valstybei nuosavybės teise priklausančią turta.
- 1999, 2000, 2001, 2002 metų Turto fondo veiklos, susijusios su valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, ataskaitos.
- Pokalbiai su Turto fondo darbuotojais.
- Turto fondo dokumentai ir duomenys bei jų analizė.
- Dokumentai ir duomenys, gauti iš trečiųjų asmenų.

Atliekant auditą vadovautasi prielaida, kad Turto fondas pateikė visą ir išsamią informaciją audituojamais klausimais.

II. AUDITO DARBO REZULTATAI

1. Turto fondo teisinis statusas ir atsakomybė

Likviduojant valstybės įmonę Lietuvos valstybės vertybinių popierių fondas ir reorganizuojant Lietuvos valstybinę privatizavimo agentūrą prie Vyriausybės, 1997-11-04 Seimas priėmė Valstybės turto fondo įstatymą, reguliuojantį Valstybės turto fondo (toliau tekste Turto fondas) steigimą, valdymą, veiklą, reorganizavimą ir likvidavimą, gaunamas lėšas bei jų panaudojimą. Minėtu įstatymu Turto fondas įsteigtas, kaip valstybės įmonė - tai valstybės lėšomis įsteigta įmonė, kurios visas turtas nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai, o įmonės turtą valdo, naudoja bei disponuoja juo patikėjimo teisėmis. Turto fondo steigėjas yra Vyriausybė.

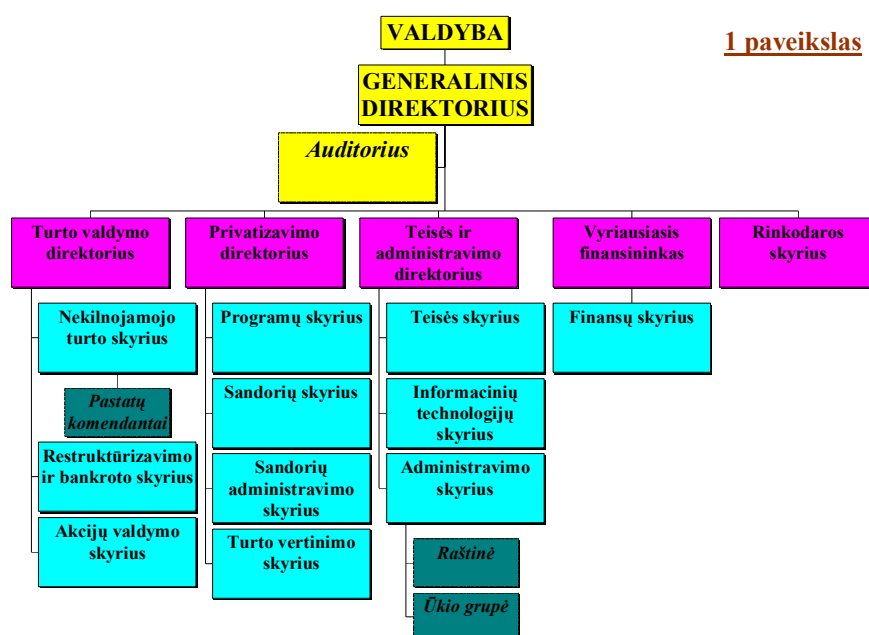
Taigi valstybė, kaip juridinis asmuo (CK 2.35 str.), įgyja civilines teises, prisiima civilines pareigas ir jas įgyvendina per atitinkamas valstybės valdymo institucijas - (Vyriausybę, kuri turtą patikėjimo teise perdavė Turto fondui).

Pagal Civilinį kodeksą, Turto fondas yra viešasis juridinis asmuo, kuris turi specialų teisingumą, gali turėti ir įsigyti bet kokias civilines teises ir pareigas, kurios neprieštarauja jų steigimo dokumentams – steigimo aktui, įstatams (2.34, 2.74, 2.46 str.).

Vyriausybė 1998-03-24 nutarimu Nr.341 "Dėl valstybės įmonės Valstybės turto fondo steigimo" patvirtino Turto fondo įstatus. Turto fondas, pelno siekianti įmonė, pradėjo savo veiklą 1998 metų kovo mėnesį. Turto fondo valdymo funkcijas vykdo Vyriausybė, valdyba ir administracija.

2002-04-11 Turto fondo valdybos sprendimu patvirtinta nauja Turto fondo struktūra, kuri pateikta 1 paveiksle.

Turto fondo administracijai vadovauja generalinis direktorius, kurį skiria bei atleidžia Turto fondo valdyba, suderinusi su Ministru pirmininku. Darbo sutartį su generaliniu direktoriumi sudaro Turto fondo valdybos pirmininkas, turintis valdybos suteiktas teises.

Turto fonde 2002-12-31 dirbo 106 darbuotojai arba 56 darbuotojais mažiau nei 1999 metų pradžioje (žr. 1 lentelę).

Privatizavimo padalinį sudaro Programų, Sandorių, Sandorių administravimo ir Turto vertintojų skyriai, juose dirba 22

darbuotojai. Turto valdymo padalinį – Nekilnojamojo turto, Restruktūrizavimo ir bankroto, Akcijų valdymo skyriai, juose dirba 36 darbuotojai.

Vyriausybė 2002-12-17 nutarimu Nr.1987 “Dėl konkursinių pareigų valstybės ir savivaldybių įmonėse sąrašo nustatymo ir konkursų pareigoms, įtrauktoms į konkursinių pareigų sąrašą, organizavimo valstybės ir savivaldybių įmonėse tvarkos patvirtinimo” nustatė konkursinių pareigų sąrašą ir konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse tvarką.

Turto fonde nuo 1998 metų priimant darbuotojus į struktūrinių padalinių direktorių pareigas, skyriaus viršininkų bei vyriausiojo finansininko pareigas, organizuojamas konkursas šioms pareigoms užimti. Asmenys, pretenduojantys į konkurso skelbime nurodytas pareigas, turi atitikti keliamus reikalavimus, nurodytus konkurso skelbime. Skelbimuose nurodomi reikalavimai pareigybei užimti (ne trumpesnė kaip 3 metų darbo patirtis, aukštasis išsilavinimas ir kt.). Turto fondo valdybai pritarus, darbo sutartis su darbuotojais, priimtais konkurso tvarka, sudaro Turto fondo generalinis direktorius. Į Turto fondo padalinių skyrius specialistai priimami neskelbiant konkurso.

Diskutuotinas Turto fondo atsakingų darbuotojų statusas. Pagal Viešojo administravimo įstatymo 3 str. 4 dalies aiškinamąsias sąvokas įmonė nepriskirta viešojo administravimo subjektui. Pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 2 str. 4 dalį, viešojo administravimo subjektai yra institucijos, įstaigos, tarnybos, tarnautojai (pareigūnai), turintys įstatymų suteiktas viešojo administravimo teises ir praktiškai įgyvendinantys vykdomąją valdžią ar atskiras vykdomosios valdžios funkcijas. Prie viešojo administravimo subjektų priskiriamos įmonės bei organizacijos, kurioms įstatymas suteikia viešojo administravimo įgaliojimus. Valstybės turto fondo įstatymas suteikia Turto fondui viešojo administravimo įgaliojimus, tačiau dirbančiųjų teisinį statusą reglamentuoja Darbo kodeksas, o Valstybės tarnybos įstatymas jiems netaikomas.

Pagal Valstybės turto fondo įstatymo 6 str. 5 dalį nustatyta, kad administracijos vadovas neturi teisės balsuoti priimant sprendimus ar pats priimti sprendimus, jei dėl to kyla viešųjų ir

1 lentelė Darbuotojų pasiskirstymas padaliniuose 2003-01-01

Eil. nr.	Padalinio pavadinimas	Darbuotojų skaičius	Procentinė išraiška
1	Turto valdymo padalinys	36	33,96 %
2	Privatizavimo padalinys	22	20,76 %
3	Teisės ir administravimo padalinys	32	30,19 %
4	Finansų padalinys	6	5,66 %
5	Rinkodaros skyrius	4	3,77 %
6	Auditorius	1	0,94 %
7	Esantys vaikų priežiūros atostogose	5	4,72 %
	Iš viso:	106	100 %

privačių interesų konfliktas, tačiau atsakomybė už šio straipsnio pažeidimą šiame įstatyme neregamentuota.

Valstybės turto fonde nuo 2000-07-27 įsteigta vidaus auditoriaus pareigybė. Vidaus auditorius priimtas 2001-10-23, nuo 2003-02-05 atleistas. Vidaus auditoriaus pareigybė nepanaikinta.

Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 6 str. 2 dalyje nustatyta, kad, viešuosiuose juridiniuose asmenyse, išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus viešuosius juridinius asmenis, vidaus audito tarnyba turi būti įsteigta, jeigu juose patvirtinta ne mažiau kaip 200 pareigybių (etatų), įskaitant jiems pavaldžių arba jų valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų patvirtintas pareigybes (etatus). To paties įstatymo 6 str. 4 dalis nustato, kad tuo atveju, kai nurodytuose viešuosiuose juridiniuose asmenyse yra patvirtinta mažiau nei, 200 pareigybių (etatų), juose steigėjo arba Vyriausybės sprendimu gali būti įsteigta vidaus audito tarnyba arba vidaus auditą atlieka viešojo juridinio asmens steigėjo vidaus audito tarnyba.

Turto fondas yra viešojo administravimo subjektas, jame patvirtinta mažiau kaip 200 pareigybių, todėl Vyriausybė (steigėja) turi nuspręsti ar Turto fonde steigti vidaus audito tarnybą ar vidaus auditą atliks Vyriausybės vidaus tarnyba.

Audito metu Vyriausybė nebuvo priėmusi sprendimo šiuo klausimu, nors Turto fondas dėl to kelis kartus kreipėsi į Vyriausybę.

Mūsų nuomone, įsteigus vidaus audito tarnybą Turto fonde, būtų siekiama sistemingiau ir visapusiškiau vertinti rizikos valdymą ir vidaus kontrolę, padėti įgyvendinti Turto fondo veiklos tikslus.

Išvados

- 1. Turto fondas - tai valstybės lėšomis įsteigta įmonė, kurios visas turtas nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai, o įmonės turtą valdo, naudoja bei juo disponuoja patikėjimo teise.*
- 2. Už Turto fondo veiksmus ir Vyriausybės sprendimus valdant, naudojant ir disponuojant valstybės turtu yra tiesiogiai atsakinga valstybė.*
- 3. Turto fondo darbuotojams Valstybės tarnybos įstatymas netaikomas, nors Turto fondas pripažįstamas viešojo administravimo subjektu.*
- 4. Audito metu Vyriausybė nebuvo priėmusi sprendimo dėl vidaus audito atlikimo Turto fonde.*

2. Pagrindinės Turto fondo funkcijos

Turto fondo, Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatimuose bei Turto fondo įstatuose nustatytos pagrindinės Turto fondo funkcijos:

- privatizuoti valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą pagal Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymą bei Vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymą;
- atstovauti valstybės interesams, valdant, naudojant ir disponuojant patikėjimo teise perduotomis valstybei nuosavybės teise priklausančiomis akcijomis ir ilgalaikiu materialiuoju turtu,
- įtraukti į apskaitą patikėjimo teise perduotas valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas,
- rengti ir teikti Vyriausybei teisės aktų projektus privatizavimo klausimais,

Nuo 2001-12-29 įsigaliojus 1998 03 24 Vyriausybės nutarimo Nr.341 redakcijai, minėta funkcija iš dalies pakeista ir formuluojama taip:

rengti ir teikti atsakingai už valstybės turto privatizavimo bendrosios politikos formavimą Ūkio ministerijai pasiūlymus dėl norminių teisės aktų tobulinimo ir naujų norminių teisės aktų rengimo, taip pat teisės aktų projektus; dalyvauti darbo grupių, kurios rengia norminių teisės aktų valstybės turto privatizavimo ir valstybės turto valdymo klausimais projektus, veikloje;

- atstovauti Vyriausybei su privatizavimo sandoriais susijusiuose teismuose.

2.1 Valstybei nuosavybės teise priklausančio turto privatizavimas

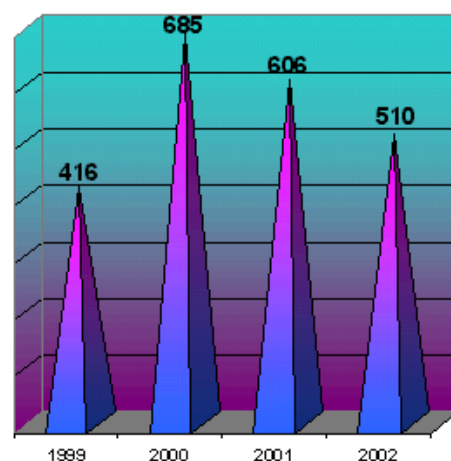
Turto fondas 1999–2002 metais privatizavo 2217 objektų, kurių bendra pardavimo kaina sudarė 1998,4 mln. Lt.

Teisės aktais reglamentuoti 5 privatizavimo būdai, kuriais gali būti privatizuojamas valstybės turtas. Minėtu laikotarpiu Turto fondas 91% objektų privatizavo viešo aukciono būdu (žr. 2 paveikslą ir 1 priedą).

Viešasis aukcionas - privatizavimo objekto pardavimo būdas, kai neribojamas potencialių pirkėjų, dalyvaujančių aukcione, skaičius, o privatizavimo sandoris sudaromas su didžiausią kainą pasiūliusiu potencialiu pirkėju. Viešajame aukcione gali būti parduodami privatizavimo objektai, kurie privatizuojami norint gauti didžiausias įplaukas, tačiau papildomai turi būti įvykdytos objekto privatizavimo programoje nustatytos sąlygos. Viešajame aukcione gali būti parduodami tik akcinių ar uždarytųjų akcinių bendrovių akcijų paketai ir ilgalaikis materialusis turtas.

Minėtu būdu parduoto turto bendra pardavimo kaina sudarė nuo 10 iki 20% 1999-2002 metais parduotų objektų bendros kainos.

2 paveikslas

Atkreiptinas dėmesys, kad valstybei nuosavybės teise priklausančio turto 1999-2000 metais nustatytos pradinės pardavimo kainos buvo žymiai aukštesnės, nei to turto nominali vertė, tai yra 1999 metais pradinės pardavimo kainos santykis su nominalia turto verte sudarė 118,7 %, 2000 metais – 153,5%, 2001 metais minėtas santykis tesudarė 58,2%, 2002 metais – 68,7%. Taigi ir privatizuojamo turto pardavimo kainos santykis su nominalia verte 1999 metais sudarė 119,8%, 2000 metais – 154,5%, o 2001 metais tesudarė 60%, 2002 metais – 69,5%.

Privatizuojamo valstybei nuosavybės teise priklausančio turto didžioji dalis nėra patraukli pirkėjams, pavyzdžiui, iš pirmo karto 1999 metais buvo parduota 68% privatizuojamų objektų, 2000 metais - 50%, 2001 metais - 35%. Iš antro karto 1999 metais parduota 15% privatizuojamų objektų, 2000 metais - 14%, 2001 metais - 9%. Likę objektai parduoti, kai programos buvo skelbtos trečią, ketvirtą, penktą ir daugiau kartų.

Valstybės kontrolė Turto fonde kiekvienais metais atlieka valstybei nuosavybės teise priklausančio turto privatizavimo auditą. Pagal Valstybės kontrolės 1999-2002 metais atliktų tikrinimų (valstybinių auditų) rezultatus, nustatyti tokio pobūdžio pažeidimai ir teisinio pobūdžio problemos, kurie aktualūs ir šią dieną:

- Teisės aktai, nustatantys valstybės turto privatizavimą, nereglamentuoja “Privatizavimo objekto valdytojo” atsakomybės už privatizavimo sandorio sudarymo teisėtumą ir sandorio vykdymo pasekmes. Turto fondas privatizavimo sandorius pasirašo Vyriausybės vardu, todėl atsakomybė už valstybei nepalankias sandorio sąlygas ir jų netinkamą vykdymą nereglamentuota.
- Vyriausybės patvirtintų Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo viešo konkurso būdu nuostatų 46 p. nustato, kad Privatizavimo komisijai nepritarus pirkimo – pardavimo sutarties projektui, Valstybės turto fondas gali kreiptis į Vyriausybę, kurios nutarimas yra galutinis. Šia nuostata Vyriausybei suteikta teisė tvirtinti sandorius, kuriems nepritaria Privatizavimo komisija.
- Vyriausybės 1993-08-03 nutarimu Nr.601 “Dėl koncernų, konsorcių ir įmonių asociacijų steigimo ir veiklos nuostatų” patvirtintuose nuostatuose nurodyta, kad konsorciūmas- tai laikinas, savanoriškas įmonių susivienijimas konkrečioms užduotims spręsti, stambiems projektams ar programoms įgyvendinti, steigiamas pagal bendrosios jungtinės veiklos sutartį. Konsorciūmo dalyviai gali būti Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių fiziniai ir juridiniai asmenys. Pagal Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymo 1 str. 9 d. strateginiu investuotoju gali būti juridinis asmuo ar jų grupė (o konsorciūmo dalyviu gali būti ir fiziniai asmenys). Pagal ydingą privatizavimo praktiką, privatizavimo sandoriai sudaromi su konsorciūmo dalyviais (įgaliotu atstovu). Taigi, turtiniai šalių interesai gali kisti ir, pagaliau konsorciūmo dalyvių skaičius gali sumažėti, o prievolės ir įsipareigojimai pereiti ribotos turtinės atsakomybės asmeniui (pvz., UAB, fiziniam asmeniui ir kt.)

- Sutarties sąlygos keičiamos Pirkėjo naudai: keičiami, nukeliami investicijų terminai, švelninamos atsakomybės sąlygos, už išipareigojimų nevykdymą pailginami sankcijų taikymo terminai, pakeičiama parduodamų akcijų tvarka (AB „Alytaus tekstilė“, AB „Šlifavimo staklės“).
- Valstybės turto fondas nesinaudojo visomis sandoryje numatytais Pardavėjo teisėmis.
- Valstybės turto fondas operatyviai nevykdė sutarties sąlygojamų prievolių ir pareigų, užtikrinančių valstybės turtiniai interesai (AB „Alytaus tekstilė“, AB „Vakarų laivų remontas“).
- Nepakanka teisinės bazės, kad Turto fondas galėtų įvertinti potencialių pirkėjų patikimumą.

Mūsų nuomone, potencialaus pirkėjo patikimumo nustatymas yra vienas iš sunkiausių ir svarbiausių privatizavimo klausimų, kadangi iki šios dienos aiškūs patikimumo kriterijai nėra reglamentuoti. Dėl nepakankamo pirkėjų gebėjimo vykdyti sutartyse priimtus išipareigojimus visuomenė pradeda abejoti privatizavimo tikslingumu.

Kadangi 2003 –2004 metais planuojama privatizuoti tokius svarbius infrastruktūros objektus, kaip AB „Klaipėdos transporto laivynas“, AB „Lietuvos dujos“, AB „Mažeikių elektrinė“, AB „Stumbras“, AB „Alita“, AB „Vilniaus degtinė“, AB Anykščių vynos, AB „Lietuvos avialinijos“, AB „Rytų skirstomieji tinklai, AB „Vakarų skirstomieji tinklai“, AB „Lietuvos geležinkeliai“ (49 proc. akcijų priklauso valstybei), AB „Lietuvos dujos“ (24 proc. akcijų priklauso valstybei), AB „Lietuvos energija“ (privatizuojamas iki 49 proc. akcijų paketas), AB „Rytų skirstomieji tinklai, AB „Vakarų skirstomieji tinklai“ (likusios akcijos) ir kitus, būtina kuo greičiau reglamentuoti pirkėjo patikimumo kriterijus.

2.2 Atstovavimas valstybės interesams valdant, naudojant ir disponuojant jam patikėjimo teise perduotomis valstybei nuosavybės teise priklausančiomis akcijomis ir materialiuoju turtu bei jais disponuojant

Turto fondo Turto valdymo padalinio Akcijų valdymo skyrius atstovauja valstybės interesams bendrovėse, kurios yra įtrauktos į Privatizuojamų objektų sąrašą. 2002-12-31 minėtas skyrius atstovavo valstybės interesams 710 bendrovių, kuriose valstybei priklauso dalis akcijų, iš jų:

- 60 bendrovių, kuriose valstybei priklauso kontrolinis akcijų paketas, bendra akcijų vertė 858585,6 tūkst. Lt,
- 47 bendrovės, kuriose valstybei priklausančių akcijų dalis įstatiniuose kapitaluose sudaro nuo 33,33 iki 50 %, bendra akcijų vertė 51772,3 tūkst. Lt,
- 370 bendrovių, kuriose valstybei priklausančių akcijų dalis įstatiniuose kapitaluose nuo 10 iki 33,33 %, bendra akcijų vertė 234058,7 tūkst. Lt
- 233 bendrovių, kuriose valstybei priklausančių akcijų dalis įstatiniuose kapitaluose nesudaro 10 %, bendra akcijų vertė 28018,5 tūkst. Lt.

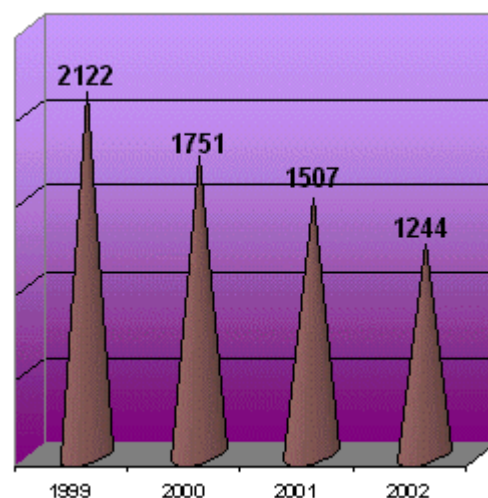
Statistikos departamento 2001-12-31 ataskaitoje apie valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą nurodoma, kad valstybės valdžios ir valdymo institucijos, įstaigos, fondai ir valstybinės mokslo ir studijų institucijos bei savivaldybės įvairiose bendrovėse valdo valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas, kurių bendra vertė 5191304 tūkst. Lt.

2.3 Patikėjimo teise perduoto valstybei nuosavybės teise priklausančio turto apskaita

Turto fondas Vyriausybės nustatyta tvarka turi tvarkyti patikėjimo teise perduoto valstybės turto apskaitą. Iki šiol nėra nustatyta minėto turto apskaitos tvarka. Valstybės kontrolė apie tai 2000-05-16 raštu Nr.120-05-1132 ir 2001-08-16 raštu Nr.120-05-1747 informavo Vyriausybę. Turto fondas užbalansinėse sąskaitose apskaitė (žr. 3 paveikslą):

- 2 122 mln. Lt 1999-12-31,
- 1 751 mln. Lt 2000-12-31,
- 1 507 mln. Lt 2001-12-31,
- 1 244 mln. Lt 2002-12-31.

3 paveikslas

2.4 Teisės aktų projektų privatizavimo klausimais rengimas ir teikimas

Turto fondas savo metų ataskaitose dėl turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo nurodė, kad 2000 metais parengė ir pateikė daugiau kaip 30, 2001 m. – 14, 2002 m. - 15 įstatymų pakeitimų, Vyriausybės nutarimų, Vyriausybės posėdžių protokolinių sprendimų projektų privatizavimo bei valstybės turto valdymo klausimais.

Išvados

1. Turto fondui nustatytos 2 iš esmės skirtingos pagrindinės funkcijos: a) privatizuoti valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą, b) atstovauti valstybės interesams, valdant, naudojant ir disponuojant patikėjimo teise perduotomis valstybei nuosavybės teise priklausančiomis akcijomis ir materialiuoju turtu.
2. Teisės aktais nereglamentuoti pirkėjų (investuotojų) patikimumo kriterijai.
3. Turto fondui nustatyta funkcija - teisės aktų rengimas privatizavimo klausimais ir teikimas Vyriausybei iki 2001-12-29 sudarė teisines prielaidas ne tik daryti teigiamą įtaką teisės aktų tobulinimui, bet ir formuoti privatizavimo procesų teisinius santykius Turto fondui naudinga linkme, privatizavimo procesų vadybą daryti mažiau skaidrią ir kontroliuojamą. Nuo 2001-12-29 pagal Vyriausybės nutarimo Nr.1570 redakciją, Turto fondas rengia ir teikia Ūkio

ministerijai, atsakingai už valstybės turto privatizavimo bendrosios politikos formavimą, pasiūlymus dėl norminių teisės aktų tobulinimo ir naujų teisės aktų rengimo bei teisės aktų projektų.

4. *Vyriausybė iki šio dienos nereglementavo Turto fondui patikėjimo teise perduoto valstybės turto, nesudarančio įmonės įstatinio kapitalo, apskaitos tvarkos.*

3.Valstybei nuosavybės teise priklausančio turto privatizavimas

Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymas (1997-11-04 Nr.VIII-480) reglamentuoja valstybės ir savivaldybių turto privatizavimą už pinigus. Tačiau, kai kuriais atvejais valstybei nuosavybės teise priklausantis turtas privatizuojamas ir pagal kitus specialiuosius įstatymus, kurie nustato sąlygas atskiriems privatizuojamiems objektams. Tokiais atvejais Turto fondas nedalyvauja privatizavimo procese, pavyzdžiui, nedalyvavo privatizuojant AB “Mažeikių nafta”.

Valstybės kontrolė dėl akcinių bendrovių “Mažeikių nafta”, “Klaipėdos nafta”, “Naftos terminalas” ir “Naftotiekis” privatizavimo yra konstatavusi, kad:

- Pažeidžiant Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymo 11, 13.2, 17.2 straipsnių reikalavimus, informacija apie akcinės bendrovės "Mažeikių nafta" privatizavimą nebuvo paskelbta viešai.
 - JAV kompanija "Williams International Company" buvo pripažinta akcinės bendrovės "Mažeikių nafta" strateginiu investuotoju:
 - nepaskelbus tarptautinio konkurso bendrovei privatizuoti, kaip tai numatyta Vyriausybės 1997-02-11 nutarime Nr.109 "Dėl energetikos, ryšių, transporto bei kitų didesnių įmonių privatizavimo";
 - viešo konkurso energetikos įmonėms privatizuoti komisijai (sudarytai Vyriausybės 1997-05-08 nutarimu Nr.442) nesurengus atrankinio potencialių pirkėjų konkurso pateiktiems pasiūlymams įvertinti, numatyto Įmonių, kurios yra svarbūs infrastruktūros ar dominuojantys ūkio šakos objektai, akcijų privatizavimo nuostatuose (patvirtintuose Vyriausybės 1998-04-14 nutarimu Nr.443);
 - Akcinės bendrovės “Naftotiekis” ir “Naftos terminalas” nebuvo įtrauktos į Vyriausybės 1998-02-23 nutarimu Nr.228 patvirtintą privatizuojamų objektų sąrašą.
- Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2000-10-18 pripažino, kad:
- Akcinių bendrovių “Būtingės nafta”, “Mažeikių nafta” ir “Naftotiekis” reorganizavimo įstatymo 3 str. 4 dalies nuostata, kad Vyriausybė sutartyse su strateginiu investuotoju ir akcine bendrove

“Mažeikių nafta” turi teisę valstybės vardu priimti esminius turtinius išsipareigojimus strateginiam investuotojui ir (ar) akcinei bendrovei “Mažeikių nafta”, tarp jų ir išsipareigojimus atlyginti nuostolius, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 1 daliai ir 128 str. 1 daliai, 46 str. 3 daliai, 4 straipsniui ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui,

- Akcinių bendrovių “Būtingės nafta”, “Mažeikių nafta” ir “Naftotiekis” reorganizavimo įstatymo 4 str. 2 dalies nuostata, kad valstybė, o Vyriausybės sprendimu – ir strateginis investuotojas, turi pirmumo teisę įsigyti kitų akcininkų, kuriems nuosavybės teise priklauso ne mažiau kaip 1 procentas po reorganizavimo tęsiančios veiklą akcinės bendrovės “Mažeikių nafta” akcijų, parduodamų ar kitaip perleidžiamų šios bendrovės akcijų tiek kiek numato akcininkų teisė kitaip perleisti akcijas, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsniui;
- Mokesčių administravimo įstatymo 5 str. 3 dalies nuostata “Vyriausybė turi teisę strateginiams investuotojams mokesčių nedidinimo terminą pratęsti iki 10 metų” prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui.

Išvados

1. *Mūsų nuomone, objektų privatizavimą (tarp jų ir pagal specialiuosius įstatymus) turėtų vykdyti tam tikslui sukurtos institucijos.*
2. *Privatizavimas pagal specialiuosius įstatymus yra mažiau skaidrus, nes sudaromos prielaidos pirkėjui išsiderėti sau palankesnes sąlygas.*

3.1 Privatizavimo dalyviai

Pagal teisės aktais nustatytą tvarką, valstybei nuosavybės teise priklausančio turto privatizavimo procese dalyvauja Vyriausybė, Privatizavimo komisija, Turto fondo valdyba, Turto fondas, Ūkio ministerija, Turto fondo sudarytos viešojo konkurso komisijos ir Atrankinė viešo konkurso komisija.

Ataskaitos priede Nr.2 pateikta privatizavimo dalyvių schema bei jų funkcijos.

3.1.1 Turto fondas

Vyriausybės įstatymo 22 str. 5 punktas nustato, jog Vyriausybė, remdamasi įstatymais, disponuoja valstybės turtu, nustato jo valdymo ir naudojimo tvarką. Valstybės ir savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo įstatymo 7 straipsnis nustato, kad valstybės turto savininko funkcijas įgyvendina Seimas ir Vyriausybė įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Pagal minėto įstatymo 9 str. 2 dalį valstybės turtą patikėjimo teise valdo, naudoja ir juo disponuoja valstybės įmonė Turto fondas, o jam neperduotu turtu – valstybės institucijos, Lietuvos bankas, valstybės įmonės, įstaigos ir organizacijos, įstatymo numatytais atvejais - savivaldybės.

Sandoriuose dėl turto (išskyrus turtą, kuriuo įstatymais bei nutarimais disponuoja Seimas) šalimi iš valstybės pusės laikytina Vyriausybė, o ne Valstybės turto fondas, kuris pagal Turto fondo įstatymo 5 str. 1 dalies 2 punktą atstovauja valstybės interesams valdydamas ir naudodamas ir disponuodamas patikėjimo teise perduotomis valstybei nuosavybės teise priklausančiomis akcijomis ir turtu, o taip pat jį privatizuodamas pagal Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymą (1 str. 1 d.).

Turto fondo teises privatizuojant valstybės turtą apibrėžia ir Valstybės bei savivaldybių turto privatizavimo įstatymo 1 str. 7 dalis, 4 str. 2 dalies 8 ir 13 punktai. Minėtame įstatyme nustatyta, jog Turto fondas Vyriausybės vardu pasirašo privatizavimo sandorius, atstovauja Vyriausybei teisme dėl privatizavimo sandorių.

Taigi, valstybei nuosavybės teise priklausančio turto privatizavimas yra svarbiausia Turto fondo funkcija, kurios įgyvendinimas užtikrina (arba neužtikrina) valstybės turtinius ir neturtinius interesus.

Turto fondas, privatizuodamas valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, turi:

- parengti privatizavimo objektų sąrašo projektą ir teikti jį tvirtinti Vyriausybei,
- nustatyti kiekvieno objekto privatizavimo būdą ir sąlygas,
- sudaryti privatizavimo objekto ar įmonės akcijų paketo vertinimo ir pradinės pardavimo kainos nustatymo komisiją,
- restruktūrizuoti valstybės kontroliuojamą įmonę, jei toks restruktūrizavimas padidina galimybę ją privatizuoti arba padidina pardavimo kainą,
- leisti valstybės kontroliuojamoms įmonėms sudaryti sandorius arba jiems nepritari,
- ieškoti investuotojų privatizavimo objektui,
- Vyriausybės vardu pasirašyti privatizavimo sandorius,
- kontroliuoti privatizavimo sandorių vykdymą tol, kol įvykdomos visos jų sąlygos,
- perduoti privatizavimo objektus įsigijusiems asmenims nuosavybės teisę patvirtinančius dokumentus,
- pasirašyti sutartis su savivaldybėmis dėl joms nuosavybės teise priklausančių akcijų ir kito turto privatizavimo,
- kaupti duomenis apie privatizavimo darbus,
- atstovauti Vyriausybei teisme dėl privatizavimo sandorių, kuriuos Turto fondas yra pasirašęs,
- atstovauti Vyriausybei teisme dėl privatizavimo sandorių, kurie buvo sudaryti pagal Pirminio privatizavimo įstatymą,

- savo ar Vyriausybės vardu (jos pavedimu), kreiptis į teismą dėl valstybės kontroliuojamos įmonės sudarytų sandorių, pažeidžiančių įstatymus, pripažinimo negaliojančiais ir nuostolių atlyginimo.

Išvados

1. *Turto fondas valstybės turto privatizavimo procese nėra savarankiškas. Turto fondas veikia kaip privatizuojamo turto valdytojas, kuriam Vyriausybės nutarimai privatizavimo ir valdymo klausimais yra privalomi.*
2. *Valstybės, kaip teisės subjekto ir juridinio asmens (Civilinio kodekso 2.35) dalyvavimas civiliniuose teisiniuose santykiuose yra netiesioginis – valstybės turto valdymas perduotas Turto fondui patikėjimo teise, todėl valstybė igyja tam tikras teises ir prievoles Turto fondo atžvilgiu, o privatizuojant valstybės turtą valstybei privalomi sandoriai sudaromi per atstovą – Turto fondą.*
3. *Privatizavimo sandorius Turto fondas pasirašo Vyriausybės vardu. Atsakomybė dėl nepalankių valstybei sandorio sąlygų, ir netinkamo sandorio vykdymo yra neregamentuota.*

3.1.2 Turto fondo valdyba

Turto fondo valdyba yra Turto fondo valdymo funkcijas vykdomasis organas ir pagal savo kompetenciją sprendžiantis vidaus uždavinius. Turto fondo valdybą sudaro 6 asmenys:

G.Rainys - Ūkio ministerijos sekretorius (valdybos pirmininkas),

R.Budbergytė – Vidaus reikalų ministerijos sekretorė,

A.Cicėnas - Teisingumo ministerijos Teisėkūros ir viešosios teisės departamento direktoriaus pavaduotojas,

I.Džervienė - Finansų ministerijos Biudžeto departamento Valstybės fondų skyriaus viršininko pavaduotoja,

B.Imbrasienė - Aplinkos ministerijos nekilnojamojo turto vyr.specialistė,

A.Railaitė - Ūkio ministerijos Įmonių ekonomikos ir valdymo departamento direktorė.

Valstybės turto fondo įstatymo 6 str. 2 dalyje nustatyta, kad Turto fondo valdyba:

- nustato Turto fondo plėtros strategiją,
- stebi Turto fondo veiklą ir valdymo organizavimą,
- nustato Turto fondo struktūrą, skiria ir atleidžia vyriausiąjį finansininką (buhalterį) bei, suderinusi su Ministru pirmininku, skiria ir atleidžia Turto fondo administracijos vadovą,
- tvirtina Turto fondo dalyvavimo įmonių valdyme taisykles,

- tvirtina Turto fondo išlaidų sąmatas,
- kontroliuoja Turto fondo lėšų naudojimą,
- tvirtina pusmečio ir metų Turto fondo veiklos ataskaitas ir skelbia jas "Valstybės žiniuose",
- priima sprendimus dėl Turto fondo filialų (skyrių) Lietuvos miestuose (rajonuose) steigimo,
- vykdo kitas funkcijas, kurias nustato Vyriausybė ar Turto fondo įstatai.

Vyriausybė 1998-03-24 nutarimu Nr.341 patvirtintų Turto fondo įstatų 37.13 punkte nustatyta, kad Turto fondo valdyba aprobuoja objektų privatizavimo sąrašus, objektų privatizavimo programų projektus ir privatizavimo sandorių projektus, kuriuos numachiusi tvirtinti Vyriausybė.

Taigi, Turto fondo valdyba yra privatizavimo proceso dalyvė.

Turto fondo valdybos dalyvavimas privatizavimo procese yra epizodinis ir pagal nustatytą kompetenciją jai suteikiama pritariamojo balso teisė. Turto fondo valdybos nariai yra įvairių valstybinių institucijų darbuotojai ir jų įtraukimas į privatizavimo procesą yra formalus, reikalaujantis daug laiko sąnaudų.

Lietuvoje 3 metus buvo vykdytas ir konsultacinę paramą Turto fondui teikė Vokietijos institucijų finansuojamas TRANSFORM projektas. Mes pritariame 2001 rugsėjo mėnesio ekspertų ataskaitos teiginiams, kad "Turto fondo valdybos veiklą būtina aiškiai sureguliuoti ir apriboti pagrindinėmis funkcijomis. Atvejais, kai yra numatytas Vyriausybės dalyvavimas, be Vyriausybės sprendimus priima dar ir Vyriausybės sudarytas komitetas, yra nereikalingi ir beprasmiški".

Išvada

Turto fondo valdybos dalyvavimas privatizavimo procese nedaro įtakos ir reikalauja daug papildomų laiko sąnaudų.

3.1.3 Privatizavimo komisija

Pagal Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymo 5 str. privatizavimą prižiūri atskaitinga Seimui Privatizavimo komisija, kuri yra valstybės institucija, veikianti pagal šį įstatymą bei Vyriausybės patvirtintus nuostatus.

Privatizavimo komisija yra sudaroma iš 13 narių. Privatizavimo komisijos pirmininką ir 6 jos narius skiria ir atleidžia Seimas Vyriausybės teikimu. Kitus 6 Privatizavimo komisijos narius skiria ir atleidžia Seimas, Seimo narių frakcijų teikimu.

Seimo 1995-10-25 nutarimu Nr.I-10777 "Dėl Privatizavimo komisijos pirmininko bei narių skyrimo" paskirta Privatizavimo komisija, kuri Seimo nutarimais buvo keičiama 4 kartus. Paskutinį kartą Privatizavimo komisijos sudėtis pakeista Seimo 2002-07-05 nutarimu IX-1060 "Dėl Privatizavimo komisijos". Vyriausybės teikimu Privatizavimo komisijos pirmininku paskirtas Romualdas Ginevičius - Vilniaus Gedimino technikos universiteto rektorius bei 7 nariai (tarp jų ir

komisijos pirmininkas), Seimo teikimu - 6 nariai (iš jų 4 - Seimo nariai), atstovaujantys skirtingoms politinėms partijoms.

Privatizavimo komisija turi teisę:

- pritarti arba nepritarti objektų privatizavimo programų ir sandorių projektams;
- pritarti arba nepritarti strateginių investuotojų sąrašo projektui;
- Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymo numatytais atvejais sustabdyti objekto privatizavimo programos vykdymą ir (ar) pripažinti, kad ši programa baigta;
- įpareigoti Turto fondą atlikti Privatizavimo komisijai svarstyti pateiktų dokumentų papildomą ekspertizę.

Taigi, pagrindinė Privatizavimo komisijos funkcija yra pritarti arba nepritarti Turto fondo parengtiems privatizavimo programų ir sandorių projektams.

Privatizavimo komisijai kasmet pateikiama virš tūkstančio objektų privatizavimo programų projektų, beveik tūkstantis privatizavimo sandorių projektų. Daugelis iš jų yra sudėtingi teisiniu ir ekonominiu požiūriu, todėl, norint priimti kvalifikuotus sprendimus, Privatizavimo komisijai reikėtų pasitelkti tos srities specialistus, tačiau lėšų tam tikslui nėra numatyta. Taip pat, minėtam darbui atlikti reikėtų papildomų laiko sąnaudų.

Pagal Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymo 5 str. 6 dalies nuostatą, Privatizavimo komisijai jos kompetencijos ribose priėmus neigiamą sprendimą, Turto fondas turi teisę sprendimo projektą teikti svarstyti Vyriausybei, kurios nutarimas yra galutinis.

Vokietijos institucijų finansuojamo TRANSFORM projekto ekspertų parengtoje 2001 rugsėjo mėnesio ataskaitoje nurodyta, kad “Privatizavimo komisija yra politinės ir parlamentinės privatizavimo eigos priežiūros įrankis”. Mes pritariame jų nuomonei.

Išvada

Pagal Privatizavimo komisijos nuostatus, Privatizavimo komisija yra Seimui atskaitinga valstybės įsteigta privatizavimo priežiūros valstybės institucija. Pagal savo sudėtį Privatizavimo komisija yra politizuota institucija, kuriai nekeliami profesinės kompetencijos reikalavimai ir, remiantis jos kompetencija privatizavimo procese, suteikiama pritariamojo balso teisė.

3.1.4 Ūkio ministerija

Vyriausybės 2001-12- 21 nutarimu Nr.1569 buvo atskirtos privatizavimo politikos formavimo ir jos vykdymo funkcijos. Šiuo nutarimu Vyriausybė nustatė, kad Ūkio ministerija formuoja valstybės turto privatizavimo bendrąją politiką, tai yra siekia privatizavimo proceso efektyvumo, aiškumo ir viešumo. Vykdydamas Seimo 2002-01- 17 nutarime Nr. IX –711 “Dėl Lietuvos Respublikos

nacionalinės kovos su korupcija programos patvirtinimo” nustatytas priemonės, ūkio ministras 2002-04-19 įsakymu sudarė tarpžinybinę grupę valstybės ir savivaldybių turto privatizavimą reglamentuojantiems teisės aktams tobulinti. Šiai komisijai iškelti tokie tikslai:

- patobulinti parengiamojo privatizavimo tarpsnio procedūrų eiliškumą; dalyvių teises ir pareigas, atskaitingumą;
- užtikrinti įmonių, dalyvaujančių privatizavime, realios finansinės būklės viešumą bei apibrėžti privatizavimo sandorio viešos informacijos pobūdį;
- nustatyti aiškesnę ir veiksmingesnę Vyriausybės, Valstybės turto fondo, Privatizavimo komisijų ir savivaldybių privatizavimo institucijų atsakomybę už priimamus sprendimus privatizavimo srityje;
- patobulinti privatizavimo proceso priežiūros stebėsenos sistemą.

3.2 Privatizavimo proceso procedūros

Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatyme numatyti penki valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo būdai. Vyriausybė nutarimais patvirtino privatizavimo būdų nuostatus. Svarbių (strateginių) objektų privatizavimas vykdomas pagal 1998-04-14 Vyriausybės nutarimo Nr.443 “Dėl Įmonių, kurios yra svarbūs infrastruktūros ar dominuojantys ūkio šakos objektai, akcijų privatizavimo nuostatų patvirtinimo” nuostatuose nustatytą tvarką.

Ataskaitos 3 priede pateiktos privatizavimo proceso schemas. Schemoje Nr.1 pavaizduotas įprastų objektų privatizavimas viešojo konkurso būdu, schemoje Nr.2 - svarbių (strateginių) objektų privatizavimas viešojo konkurso būdu. Minėtas privatizavimo būdas dažniausiai taikomas privatizuojant valstybei nuosavybės teise priklausančią kontrolinį akcijų paketą.

Palyginus schemose pateiktas privatizavimo proceso procedūras, matyti, kad privatizuojant svarbius (strateginius) objektus, beveik visuose privatizavimo etapuose dalyvauja Atrankinė viešo konkurso komisija, Turto fondo valdyba, Privatizavimo komisija ir Vyriausybė, įskaitant Turto fondą. Atsižvelgiant į tai, kad strateginių (svarbių) objektų privatizavimo klausimai derinami ir dokumentacija tvirtinama išvardintų institucijų ir komisijų, išnyksta konkrečių asmenų atsakomybė už priimamus sprendimus.

Mūsų nuomone, visuomenei pateikiama per mažai informacijos apie privatizuojamus svarbius objektus, nepaaiškinami privatizavimo tikslai bei ekonominė objekto privatizavimo nauda. Jeigu informacija neskelbiama privatizavimo biuletenyje ir dėl jos atskleidimo raštu nesusitarta su potencialiu pirkėju, ji laikoma konfidencialaus pobūdžio. Visuomenei informacija pateikiama tik sudarius sandorį. Tai sukelia visuomenės nepasitikėjimą vykstančio objektų privatizavimo skaidrumo.

Taip pat pažymėtina, kad teisės aktuose nenustatyti privatizuotinių objektų atrankos prioritetai ir nesuformuluoti aiškūs jos tikslai.

Turto fondui suteikta teisė nustatyti privatizuojamo objekto privatizavimo būdą ir savo nuožiūra spręsti, kokiam objektui ir kada parengti privatizavimo programą. Teisės aktais neregamentuotas terminas, per kurį turi būti parengta objekto privatizavimo programa. Apie 500 objektų, kurie nuo 1 iki 2 metų yra įtraukti į privatizuojamų objektų sąrašą, nebuvo parengtos privatizavimo programos. Iš jų apie 100 akcinių ir uždarytųjų akcinių bendrovių, kuriose valstybei priklauso nuo 10 iki 30% bendrovės akcijų. Likę objektai – tai nekilnojamojo turto objektai, jų ilgą neįtraukimą, ypač žemės sklypų, į privatizavimo programas sąlygoja ilgos teisinės registracijos procedūros. Žinant problemas, susijusias su neskaidria valstybės žemės sklypų tvarkymo politika, mūsų nuomone, Valstybei nuosavybės teise priklausančių žemės sklypų, esančių po privatizuotais ir privatizuojamais objektais bei naujų žemės sklypų pardavimą turėtų vykdyti Turto fondas.

Pažymėtina, kad apie 270 objektų, iš kurių virš 80% yra bendrovės, kuriose valstybei priklauso dalis akcijų, likusieji – nekilnojamasis turtas, buvo išbraukti iš privatizuojamų objektų sąrašo. Priežastys - bendrovėms buvo paskelbti bankrotai arba jos likviduotos, o nekilnojamasis turtas perduotas įvairių valstybės institucijų reikmėms.

Išvados

1. *Teisės aktais nenustatyti prioritetai bei tikslai parenkant objektus privatizuoti.*
2. *Nesant teisės aktais reglamentuotų objekto privatizavimo terminų, sudaromos sąlygos vilkinti privatizavimo procesą.*
3. *Tobulintina privatizavimo organų sistema.*
4. *Prevencinės kovos su neigiamais privatizavimo procesų padariniais priemonės įtrauktos į Nacionalinės kovos su korupcija programą.*

4. Turto fondo lėšos ir jų panaudojimas

Turto fondo pajamos, kaip nustatyta Valstybės turto fondo įstatymo 8 straipsnyje, yra: 1) privatizavimo lėšų, gautų pagal Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymą, dalis; 2) nuomos mokestis už valstybei nuosavybės teise priklausančius pastatus, statinius ir įrenginius, kuriuos išnuomojo Turto fondas, ir delpinigiaai už laiku nesumokėtą nuomos mokestį; 3) tantjemos; 4) valstybės biudžeto skirtos lėšos; 5) užsienio ar tarptautinių organizacijų bei fondų parama; 6) kitos pajamos (už paslaugas, duomenų bazės naudojimąsi).

Iš pateiktų duomenų (4 pav.) matyti, kad 1999-2002 metais virš 80% Turto fondo gaunamų pajamų sudarė pajamos už suteiktas paslaugas, iš jų daugiau kaip 50% - iš Privatizavimo fondo

pervedamų lėšų dalis už valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą ir apie 40% - už valstybei nuosavybės teise priklausančio turto nuomą.

Turto fondui iš Privatizavimo fondo pervedamų lėšų dalis už valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą nustatoma procentais nuo privatizavimo pajamų, gautų pinigais į Privatizavimo fondo sąskaitą. Šį procentą Finansų ministerijos teikimu kas pusę metų tvirtina Vyriausybė.

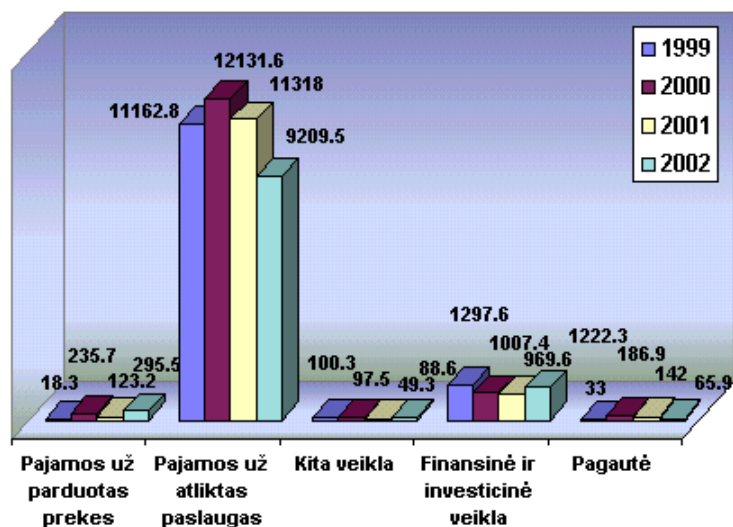
1999 - 2002 metais Vyriausybė nustatyta tvarka keitė procento, nustatančio pajamų, gautų pardavus valstybei nuosavybės teise priklausančią ilgalaikį materialųjį turtą, dydį. Minėtas dydis kito nuo 6 iki 15 procentų (žr. 2 lentelę). 2001 metų I pusmetyje nuo 1 iki 0,7 procento sumažintas už privatizuojamus objektus, kuriuose iš dalies dalyvauja tarptautiniai ekspertai, procento dydis. 2001 m. II pusmetyje nuo 4 iki 3,2 procento sumažintas už privatizuojamus objektus, kurių privatizavimą tiesiogiai rengė Turto fondas, procento dydis (žr. 2 lentelę).

Atlikus analizę nustatyta, kad:

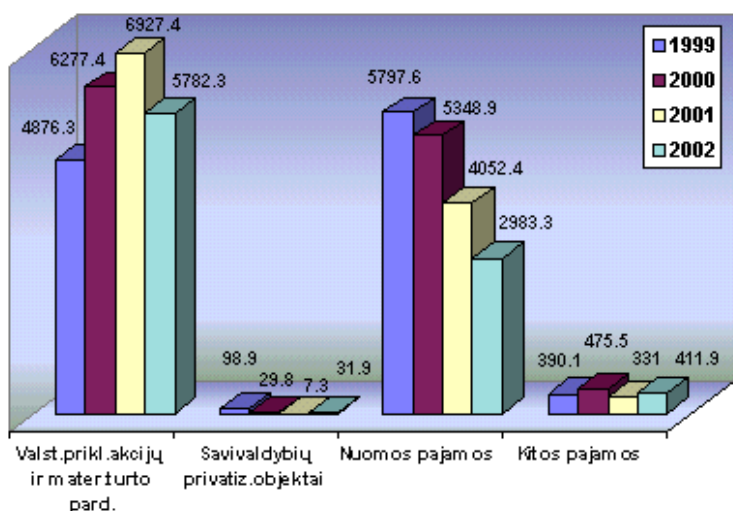
- 1999 metais už 14 stambių objektų – AB “Vakarų laivų remontas”, AB “Bankas Hermis”, AB “Alytaus tekstilė”, AB “Lietuvos draudimas”, AB “Utenos trikotažas” ir kitų privatizavimą buvo gauta 67,5% pajamų arba vidutiniškai po 235 tūkst. Lt už kiekvieno objekto privatizavimą. Už kitų 369 objektų privatizavimą - 32.5 % pajamų, iš kurių už 139 objektų privatizavimą buvo gauta po 213 Lt vidutiniškai už kiekvieną objektą.
- 2000 metais už 10 stambių objektų – AB “Lietuvos telekomas”, UAB “Alytaus Coca-Cola gamykla”, AB “Drobė”, UAB “Lietuvos vystymo bankas” ir kitų privatizavimą buvo gauta 35 % pajamų arba vidutiniškai po 219 tūkst. Lt už kiekvieno objekto privatizavimą. Už 876 kitų

4 paveikslas

VTF pajamos 1999-2002 metai, tūkst.Lt

VTF pajamos už suteiktas paslaugas 1999-2002 m.

objektų privatizavimą - 65 % Lt pajamų, iš kurių už 293 objektų privatizavimą buvo gauta po 205 Lt vidutiniškai už kiekvieną objektą

- 2001 metais už 5 stambių objektų – AB “Vilniaus Vingis”, AB “Klaipėdos jūrų

2 lentelė Vyrtausybės nustatyta pervedamų privatizavimo lėšų dalis (procentais)

Laikotarpis	Už privatizuojamus objektus pagal LRV nutarimus	Už privatizuojamus objektus, kuriuos parengiant privatizuoti iš dalies dalyvavo tarptautinės organizacijos	Už objektus, kurių privatizavimo programas tiesiogiai parengė Turto fondas	Už ilgalaikio materialaus turto pardavimą
1999 m. I pusmetis	0,4	1	4	10
1999 m. II pusmetis	0,4	1	4	6
2000 m. I pusmetis	0,5	1	4	15
2000 m. II pusmetis	0,4	1	4	13
2001 m. I pusmetis		0,7	4	10
2001 m. II pusmetis		0,7	3,2	10
2002 m. I pusmetis		0,7	3,2	14
2002 m. II pusmetis		0,7	3,2	14

krovinių kompanija”, AB “Lietuvos taupomasis bankas”, AB LISCO, AB “Vakarų laivų remontas” privatizavimą buvo gauta 40 % pajamų arba vidutiniškai po 562 tūkst. Lt už kiekvieno objekto privatizavimą. Už 727 kitų objektų privatizavimą - 60 % Lt pajamų, iš kurių už 301 objekto privatizavimą buvo gauta po 295 Lt vidutiniškai už kiekvieną objektą.

- 2002 metais už 6 stambių objektų –AB “Kalnapilis”, AB Lietuvos Žemės ūkio bankas, AB “LISCO Baltic Service”, AB “Lietuvos dujos”, UAB “Pajūrio viešbutis”, AB “Eglė” sanatorija privatizavimą buvo gauta 30 % pajamų arba vidutiniškai po 294 tūkst. Lt už kiekvieno objekto privatizavimą. Už 590 kitų objektų privatizavimą - 70 % Lt pajamų, iš kurių už 268 objektų privatizavimą buvo gauta po 186 Lt vidutiniškai už kiekvieną objektą.

Taip pat iš Privatizavimo fondo 1999 – 2002 metais buvo skirta 1385 tūkst. Lt, iš jų:

- 153 tūkst. Lt Privatizavimo komisijos darbo užmokesčiui,
- 195 tūkst. Lt reklamai ir Privatizavimo komisijai techniškai aprūpinti,
- 30 tūkst. Lt viešųjų konkursų komisijų darbo užmokesčiui,
- 633 tūkst. Lt konsultantams ir turto vertintojams,
- 373 tūkst. Lt Vyrtausybės atstovavimui Tarptautinių prekybos rūmų arbitražo teisme.

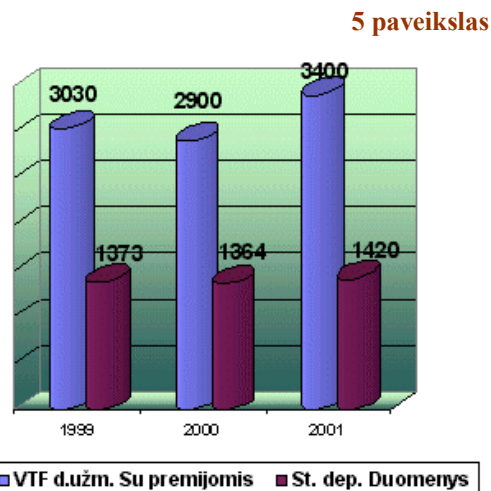
Turto fondo lėšos naudojamos :

- atstovavimo valstybės interesams akcinėse ir uždarose akcinėse bendrovėse išlaidoms apmokėti;
- Turto fondo veiklai reikalingų paslaugų, prekių bei įrenginių įsigijimo išlaidoms ir atliktiems darbams apmokėti;
- Turto fondo rezervui sukaupti;
- išlaidoms ekspertams apmokėti;
- Turto fondo darbuotojų darbui apmokėti;
- Turto fondo darbuotojams ir valdybos nariams skatinti.

Turto fondo veiklos sąnaudų struktūroje nuo 50 iki 58 procentų tenka darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui. Vidutinis vieno darbuotojo darbo užmokestis (įskaičius premijas skirtas iš grynojo pelno) sudarė:

- 1999 metais - 3030 Lt,
- 2000 metais – 2900 Lt,
- 2001 metais – 3400 Lt,
- 2002 metais – 3500 Lt.

Vidutinis vieno darbuotojo darbo užmokestis 1999-2002 metais augo. Tai sąlygojo, kad Turto fondas 2001 metų pradžioje atsisakė apie 70 darbuotojų (sargų, valytojų, komendantų), kadangi minėtų darbuotojų teiktos paslaugos perkamos iš kitų įmonių.

Pagal Statistikos departamento pateiktus duomenis, Lietuvoje 1999 metais pelningai dirbo 66 procentai valstybės įmonių, 2000 metais – 65 procentai, 2001 metais – 81 procentas. Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis veikiančiose valstybės įmonėse sudarė:

- 1999 metais – 1373 Lt,
- 2000 metais – 1364 Lt,
- 2001 metais – 1420 Lt (žr. 5 pav.).

Turto fondas 1999 metais gavo 1873 tūkst. Lt grynojo pelno, 2000 metais – 1464 tūkst. Lt., 2001 metais – 702 tūkst. Lt, 2002 metais – 540 tūkst. Lt (žr. 3 lentelę).

Turto fondo 1999 – 2002 metais gautas grynas pelnas kasmet mažėjo,

2002 metais gautas grynas pelnas, palyginus su 1999 metais, sumažėjo 3 kartus. Mūsų nuomone, grynojo pelno mažėjimui darė įtaką ir privatizuojamų stambių objektų sumažėjimas.

Pagal Statistikos departamento pateiktus duomenis, vidutinis grynas pelnas/nuostolis Lietuvos valstybės įmonėse 1999 metais sudarė 333 tūkst. Lt, 2000 metais – 90 tūkst. Lt, 2001 – 171 tūkst. Lt.

Pagal Turto fondo įstatų 70 straipsnį ne mažiau kaip 25 procentai likusios pelno dalies (atskaičius mokesčius į biudžetą ir atskaitymus į pelno rezervą) Turto fondo valdybos sprendimu gali būti skiriama kitoms turto fondo reikmėms (premioms, socialinėms ir kultūrinėms priemonėms

3 lentelė Grynojo pelno paskirstymas (tūkst. Lt)

Metai	Grynasis pelnas paskirstymui	Premijos, skirtos iš pelno		Grynojo pelno rodiklis (%)
		Darbuotojams	Valdybos nariams	
1999	1873	788	34	14.8
2000	1464	766	53	10.7
2001	702	365	4	5.6
2002	540	169	0	

ir kt. finansuoti). Pagal Turto fondo įstatų 77 punktą Turto fondo administracijos vadovas ir kiti darbuotojai už darbą Turto fonde gauna atlyginimą ir priedus pagal Turto fondo valdybos nustatytą darbo apmokėjimo tvarką. Turto fondo darbuotojai gali būti premijuojami kas ketvirtį. Turto fondo administracijos vadovas šio fondo darbuotojus gali premijuoti (iki 500 Lt) ir už ypač svarbių užduočių atlikimą. Turto fondo administracijos vadovą, padalinių direktorius ir vyr. finansininką turi teisę premijuoti Turto fondo valdyba.

Turto fondo darbuotojų bei valdybos narių premijoms iš grynojo pelnos buvo skirta:

- 1999 metais – 822 tūkst. Lt, tai sudarė 44 % grynojo pelno,
- 2000 metais – 819 tūkst. Lt, tai sudarė 55 % grynojo pelno,
- 2001 metais – 369 tūkst. Lt, tai sudarė 52 % grynojo pelno,
- 2002 metais – 169 tūkst. Lt, tai sudarė 32 % grynojo pelno.

Išvados

1. *Turto fondo pajamos iš Privatizavimo fondo už valstybei nuosavybės teise priklausančio turto privatizavimą ir pajamos, už valstybei nuosavybės teise priklausančio turto nuomą, sudaro palankesnes sąlygas įmonės veiklai šiose srityse.*
2. *1999 – 2002 metais virš 80 procentų Turto fondo pajamų sudarė pajamos už suteiktas paslaugas, iš jų virš 50 procentų sudaro iš Privatizavimo fondo pervedamų lėšų dalis už valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą ir apie 40 procentų – už valstybei nuosavybės teise priklausančio turto nuomą.*
3. *Turto fondo 1999-2001 metais gautas grynas pelnas buvo didesnis negu kitose valstybės įmonėse.*
4. *Vidutinis metų darbo užmokestis 1999 – 2001 metais tekęs Turto fondo darbuotojams buvo didesnis, nei vidutinis metų darbo užmokestis, tekęs kitose veikiančiose valstybės įmonėse dirbusiems darbuotojams.*
5. *Turto fondas nuo 30 iki 40 procentų pajamų už valstybei nuosavybės teise priklausančių objektų privatizavimą iš Privatizavimo fondo gauna privatizavęs stambius objektus. Atsižvelgiant į tai, kad ateityje svarbių (strateginių) privatizuojamų objektų mažės, tikėtina, kad bus didinamas procento, nustatančio dydį pajamų, gautų pardavus valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, dydis.*
6. *Pagal finansavimo šaltinius (iš valstybės pinigų fondo gaunamas privatizavimo lėšas, kaupiamas Privatizavimo fondo sąskaitoje ir skiriamas Turto fondo išlaikymui), galima išvelgti Valstybės tarnybos įstatymo 2 str. 4 dalyje apibrėžtų valstybės institucijos ir įstaigos sąvokų požymius, būdingus Valstybės turto fondo, kaip vykdomosios valdžios institucijos, finansuojamos iš valstybės piniginio fondo ir turinčios viešojo administravimo teises, statusui.*

III. IŠVADOS DĖL TURTO FONDO VEIKLOS

1. *Turto fondui nustatytos 2 iš esmės skirtingos pagrindinės funkcijos:*
 - *privatizuoti valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą,*
 - *atstovauti valstybės interesams valdant, naudojant ir disponuojant patikėjimo teise perduotomis valstybei nuosavybės teise priklausančiomis akcijomis ir materialiuoju turtu.*
2. *Valstybinio audito metu Vyriausybė nebuvo priėmusi sprendimo dėl vidaus audito atlikimo Turto fonde.*
3. *Turto fondas valstybės turto privatizavimo procese nėra savarankiškas. Turto fondas veikia kaip privatizuojamo turto valdytojas, kuriam Vyriausybės nutarimai privatizavimo ir valdymo klausimais yra privalomi.*
4. *Už Turto fondo veiksmus ir Vyriausybės sprendimus valdant, naudojant ir disponuojant valstybės turtu tiesiogiai atsako valstybė.*
5. *Privatizavimo sandorius Turto fondas sudaro Vyriausybės vardu. Atsakomybė už nepalankias valstybei sandorio sąlygas ir netinkamą sandorio vykdymą yra neregamentuota.*
6. *Teisės aktų sistema, reglamentuojanti valstybės ir savivaldybių turto privatizavimą, tobulintina:*
 - 6.1 *teisės aktais neregamentuoti terminai sudaro objektų privatizavimo vilkinimo sąlygas;*
 - 6.2 *teisės aktais neregamentuoti pirkėjų (investuotojų) patikimumo kriterijai;*
 - 6.3 *teisės aktais neregamentuota Turto fondui patikėjimo teise perduoto valstybės turto, kuris nesudaro įmonės įstatinio kapitalo, apskaitos tvarka.*
7. *Privatizavimo organų sistema nepakankamai užtikrina teigiamus valstybinio turto privatizavimo rezultatus:*
 - 7.1. *Pagal savo sudėtį Privatizavimo komisija yra politizuota institucija, kuriai nekeliami profesinės kompetencijos reikalavimai ir, remiantis jos kompetencija privatizavimo procese, suteikiama pritariamojo balso teisė;*
 - 7.2 *Turto fondo valdybos dalyvavimas privatizavimo procese nedaro įtakos ir reikalauja daug papildomų laiko sąnaudų.*
8. *Prevencinės kovos su neigiamais privatizavimo procesų padariniais priemonės įtrauktos į Nacionalinės kovos su korupcija programą.*
9. *Turto fondo pajamos iš Privatizavimo fondo už valstybei nuosavybės teise priklausančio turto privatizavimą ir pajamos už valstybei nuosavybės teise priklausančio turto nuomą įmonės veiklai sudaro palankesnes sąlygas šiose srityse:*

9.1 1999 – 2002 metais virš 80 procentų Turto fondo gaunamų pajamų sudarė pajamos už suteiktas paslaugas, iš jų virš 50 procentų sudaro iš Privatizavimo fondo pervedama lėšų dalis už valstybei nuosavybės teise priklausančių turtą ir apie 40 procentų – už valstybei nuosavybės teise priklausančio turto nuomą;

9.2 Turto fondas nuo 30 iki 40 procentų pajamų už valstybei nuosavybės teise priklausančių objektų privatizavimą iš Privatizavimo fondo gauna privatizavęs stambius objektus. Atsižvelgiant į tai, kad ateityje svarbių (strateginių) privatizuojamų objektų mažės, yra tikėtina, kad bus didinamas procento, nustatančio dydį pajamų, gautų pardavus valstybei nuosavybės teise priklausančių turtą;

9.3 pagal finansavimo šaltinius (iš valstybės pinigų fondo gaunamas privatizavimo lėšas, kurios kaupiamos Privatizavimo fondo sąskaitoje, ir skiriamas Turto fondo išlaikymui), galima išvelgti Valstybės tarnybos įstatymo 2 str. 4 dalyje apibrėžtų valstybės institucijos ir įstaigos sąvokų požymius, būdingus Valstybės turto fondo, kaip vykdomosios valdžios institucijos, finansuojamos iš valstybės piniginio fondo ir turinčios įstatymų suteiktas viešojo administravimo teises, statusui;

9.4 Turto fondo 1999 – 2001 metais gautas grynasis pelnas buvo didesnis negu kitose valstybės įmonės;

9.5 vidutinis metų darbo užmokestis 1999 – 2001 metais, tekęs Turto fondo darbuotojams, buvo didesnis negu vidutinis metų darbo užmokestis, tekęs kitose veikiančiose valstybės įmonėse dirbusiems darbuotojams.

IV. REKOMENDACIJOS

I. DĖL VALSTYBĖS TURTO PRIVATIZAVIMO TOBULINIMO

Įstatymų nustatyta tvarka teiktina:

1. Seimui

1.1. Svarstyti klausimą dėl Privatizavimo komisijos kompetencijos tikslinimo, paliekant svarbių (strateginių) objektų privatizavimo priežiūrą.

1.2 Valstybės turto fondo įstatyme reglamentuoti administracijos vadovo balsavimo, priimant sprendimus dėl kurių kilo viešųjų ir privačių interesų konfliktas, teisines pasekmes.

2. Vyriausybei

2.1 Svarstyti Vyriausybės 1998-03-24 nutarimu Nr.341 patvirtintų Turto fondo įstatų 37.13 dalies nuostatos, kad Turto fondo valdyba aprobuoja objektų privatizavimo sąrašus, objektų privatizavimo programų projektus ir privatizavimo sandorių projektus, kuriuos numachiusi tvirtinti Vyriausybė, panaikinimą.

2.2 Reglamentuoti pirkėjų (investuotojų) patikimumo nustatymo kriterijus.

2.3 Reglamentuoti objekto privatizavimo terminus.

2.4 Reglamentuoti Turto fondui patikėjimo teise perduoto valstybės turto, kuris nesudaro įmonės įstatinio kapitalo, apskaitos tvarką.

2.5 Priimti nutarimą dėl vidaus audito tarnybos įsteigimo Turto fonde.

2.6 Svarstyti galimybę perduoti Turto fondui visų valstybės institucijų valdomų akcinių ir uždarytųjų akcinių bendrovių valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas, nesvarbu ar jos įtrauktos į Privatizuojamų objektų sąrašą.

II. DĖL TURTO FONDO VEIKLOS PERSPEKTYVŲ

1. Vertinant Valstybės turto fondo statuso perspektyvą, tikslinga atsižvelgti į teikiamą Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kurį parengė Ūkio ministerija, vykdydama Vyriausybės 2001-10-04 nutarimu Nr.1196 “Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 – 2004 metų programos įgyvendinimo priemonių patvirtinimo “ patvirtintą 143 priemonę ir 2002-12-06 raštu Nr.21-04-7793 pateikė Vyriausybei. Šiuo įstatymo projektu siekiama suderinti Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo nuostatas su Civilinio kodekso nuostatomis bei tobulinti valstybės ir savivaldybės įmonių – viešųjų juridinių asmenų – veiklos ir valdymo reglamentavimą, įstatymo nuostatas derinant su Civiliniu kodeksu, patikslintas įmonių reorganizavimo, pertvarkymo bei likvidavimo reglamentavimas. Vyriausybė 2003-01-23 nutarimu Nr.85 “Dėl Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui” pritarė minėto įstatymo pakeitimo projektui ir nutarė pateikti jį Seimui.

Numatyta, kad įmonė galės būti pertvarkoma į biudžetinę įstaigą, į viešąją įstaigą, į akcinę bendrovę, į uždaryją akcinę bendrovę, iš valstybės įmonės – į savivaldybės įmonę, iš savivaldybės įmonės – į valstybės įmonę.

Minėtame įstatymo projekte nurodytos sąlygos, kurioms esant, įmonė gali būti pertvarkoma ir pateikiama įmonės pertvarkymo tvarka. Esant teisinėms prielaidoms, galėtų būti sprendžiamas ir Turto fondo statusas.

2. Vertinant norminio teisės akto nuostatų taikymą Turto fondui, tikslinga prognozuoti ir įvertinti šiuos poveikio elementus:

2.1 koks bus pasiektas tikslas ir laukiamas rezultatas pakeitus statusą ar struktūrą (sandorių kontrolės ir administravimo, atstovavimo teismuose);

2.2 alternatyvos, tarp jų ir “status quo”, ar galima ekonominiu požiūriu pagrįsti ir prognozuoti galiojančių teisės aktų efektyvesnį įgyvendinimą;

2.3 nauda (tiesioginė ir netiesioginė) ir kaštai valstybei (kiekybiniai ir kokybiniai parametrai);

2.4 administracinės pasekmės:

2.4.1 naujų institucijų įkūrimas (ar esamos naikinimas),

2.4.2 pertvarkymai esančioje institucijoje;

2.5 biudžetinės pasekmės:

2.5.1 kiek kainuos pokyčių įgyvendinimas,

2.5.2 papildomo finansavimo prognozės,

2.5.3 kaip tos išlaidos bus finansuojamos, jeigu išlaidų šaltinis ne vienas.

2.6 ekonominės pasekmės:

2.6.1 valstybės turto privatizavimo efektyvumui,

2.6.2 atstovavimui valstybės interesams valdant ir naudojant patikėjimo teise perduotas valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas ir ilgalaikį materialųjį turtą;

2.7 kitos pasekmės:

2.7.1 integracijos į Europos Sąjungos tikslų ir programų įgyvendinimui,

2.7.2 šalies tarptautiniams įsipareigojimams;

2.8. neigiamų pasekmių vertinimas:

2.8.1 galima įtaka privatizavimo procesui (pasitikėjimo investuotojais rizika, Privatizavimo fondo pajamų pokytis ir kt.).

3. Šiuo metu gali būti svarstytinios galimybės dėl:

3.1 Dalinio Turto fondo struktūros pertvarkymo, tai yra Turto valdymo padalinio funkcijų perdavimo tam tikslui įsteigta institucijai prie Vyriausybės, kuri atstovautų valstybės interesams valdant, naudojant ir disponuojant jai patikėjimo teise perduotas valstybei nuosavybės teise priklausančiomis akcijomis ir materialiuoju turtu. Minėtai institucijai perduotinos visų valstybės institucijų valdomų akcinių ir uždarytųjų akcinių bendrovių valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos, nesvarbu ar bendrovės įtrauktos į Privatizuojamų objektų sąrašą.

3.2 Valstybei nuosavybės teise priklausančių žemės sklypų, esančių po privatizuotais ir privatizuojamais objektais bei naujų žemės sklypų pardavimų, kuriuos vykdytų Turto fondas. Žinant problemas, susijusias su neskaidria valstybės žemės sklypų tvarkymo politika, mūsų nuomone, minėtų funkcijų perdavimas Turto fondui padėtų suformuoti bendrą žemės privatizavimo administravimą bei efektyvesnę jo kontrolę.

4 Užbaigus svarbių infrastruktūros ar dominuojančių ūkio šakų objektų privatizavimą ir esant teisinėms prielaidoms, galėtų būti sprendžiamas klausimas dėl Turto fondo pertvarkymo į biudžetinę įstaigą.

Veiklos audito 3-ojo departamento
direktorė

Romualda Masiulionienė

Valstybinis auditorius

Darius Žalalis

Valstybinė auditorė

Laima Bužinskienė

Susipažinau

Turto fondo generalinis direktorius

Povilas Milašauskas

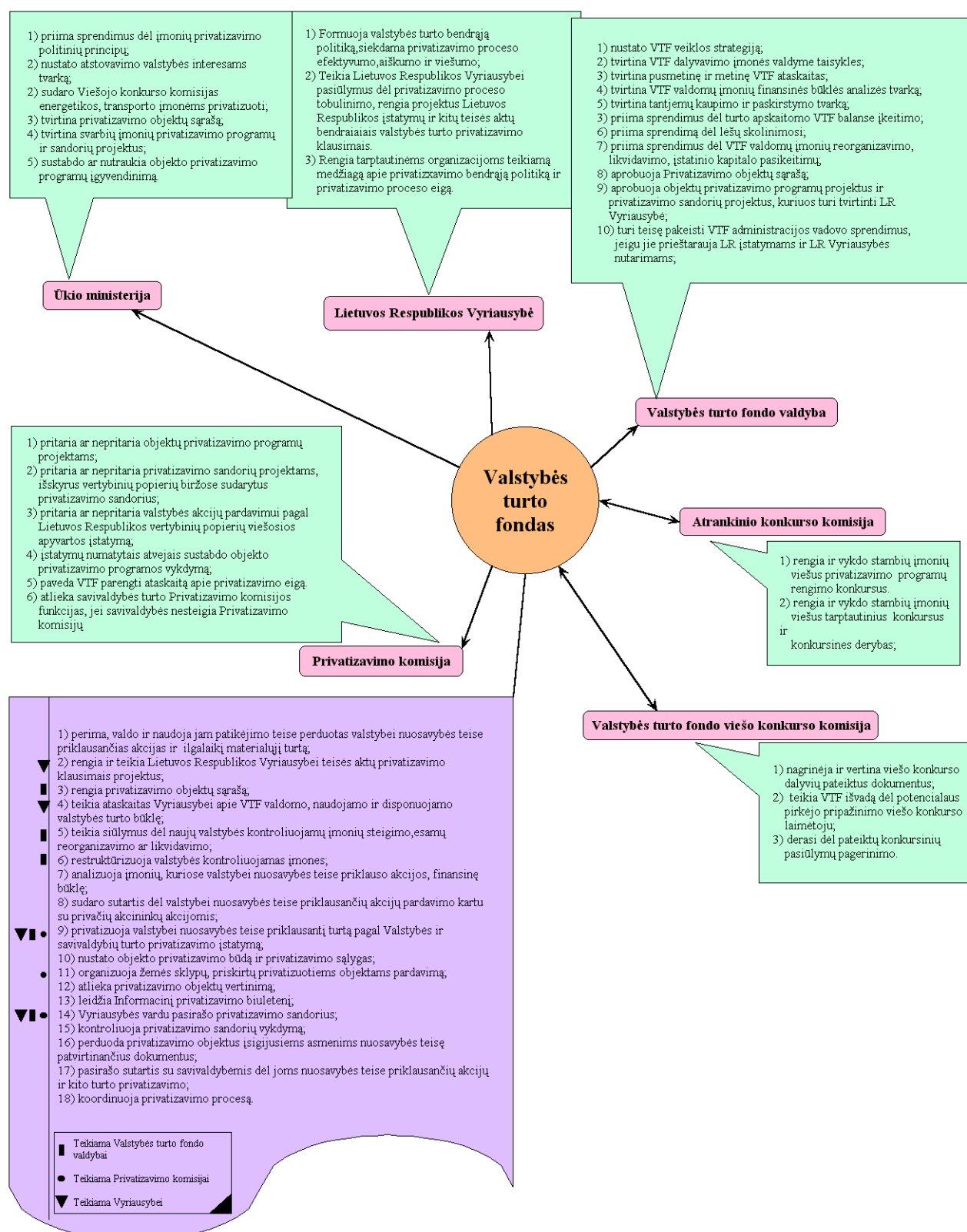
1 priedas

Privatizavimo rezultatai 1999-2002 m.

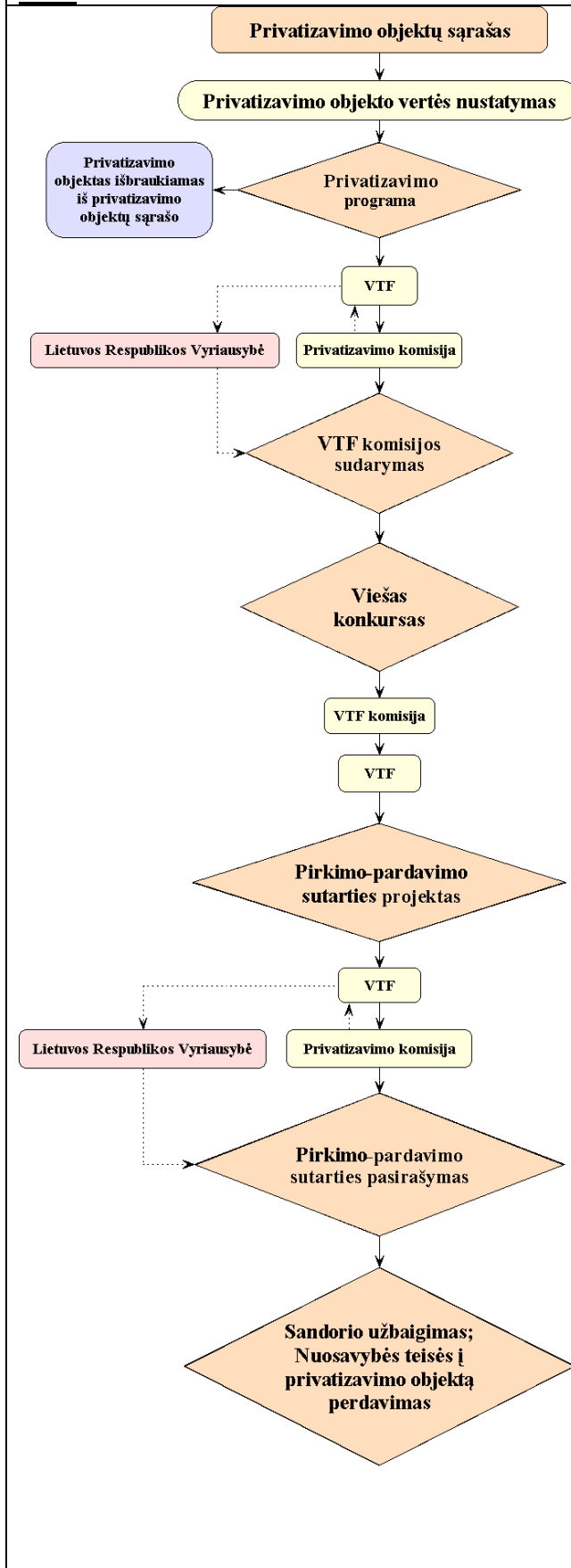
Privatizavimo būdas	1999	2000	2001	2002	Iš viso
Tiesioginių derybų būdu (obj.skaičius)	3	0	0	1	4
Viešo aukciono būdu (obj.skaičius)	371	633	573	447	2024
Viešo konkurso būdu (obj.skaičius)	14	20	12	7	53
Viešas akcijų pardavimo būdu (obj.skaičius)	25	21	18	50	114
Nuomos su išsipirkimu būdu (obj.skaičius)	0	6	0	0	6
Pagal viešosios apyvartos įstatymą (obj.skaičius)	3	5	3	5	16
Iš viso	416	685	606	510	2217
Pradinė pardavimo kaina (mln. Lt)	430,8	856,6	422,1	262,9	1972,4
Pardavimo kaina (mln. Lt)	434,7	862,3	435,3	266,1	1998,4
Valstybei priklausančių akcijų paketų pardavimo kaina (mln. Lt)	418,2	829,5	395,1	242,9	1885,7
Valstybei priklausančio nekilnojamojo turto pardavimo kaina (mln. Lt)	12,6	27,1	27	20	86,7
Pradinės pardavimo kainos ir pradinės kainos santykis (proc.)	100,9	100,7	103,0	101,2	101,4*
Valstybei priklausančio turto nominali vertė (mln.Lt)	362,9	558,0	725,4	382,7	2029,0
Valstybei priklausančių akcijų nominali vertė (mln. Lt)	283,5	534,9	709,7	344,7	1872,8
Valstybei priklausančio nekilnojamojo turto nominali vertė (mln.Lt)	79,4	23,1	15,7	38	156,2
Valstybei priklausančio turto nominalios vertės ir pardavimo kainos santykis (proc.)	119,8	154,5	60,0	69,5	101,0*
Valstybei priklausančių akcijų paketų nominalios vertės ir pardavimo kainos santykis (proc.)	147,5	155,1	55,7	70,5	107,2*
Valstybei priklausančio nekilnojamojo turto nominalios vertės ir pardavimo kainos santykis (proc.)	15,9	117,3	172,0	52,6	89,4*

*1999-2002 m. vidurkis

Privatizavimo proceso dalyviai bei jų funkcijos

1 schema

Iprastų objektų privatizavimas viešo konkurso būdu

2 schema

Svarbių (strateginių) objektų privatizavimas viešo konkurso būdu